

Gäller för: Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård Sahlgrenska,
Neurointensivvårdsavdelning, Central intensivvårdsavdelning, Avdelning 22
postoperativ intensivvård
Innehållsansvar: Pia Löwhagen Hendén, (pialo3), Överläkare
Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-11-11

Giltig till: 2027-06-04

Donation - Donationsprocessen DBD – checklista

Förändringar sedan föregående version

2025-05-27: Förlängd giltighet efter redigeringar.

Syfte

Denna rutins syfte är att tydliggöra och underlätta donationsprocessen.

En komprimerad, [utskriftsvänlig version](#) av rutinen finns publicerad på CIVA/NIVA Sharepoint under Donation.

Arbetsbeskrivning

Identifiera möjlig DBD donator

1. Svår nytillkommen hjärnskada och
 2. RLS ≥ 7 och
 3. Bortfall av minst en kranialnervsreflex
-

Misstänkt inklämning - potentiell donator

Om det inte redan har skett så är det här i förloppet som brytpunktsbeslut tas. Beslutet dokumenteras i Melior. Brytpunktssamtal med närstående hålls så snart det är möjligt.

[Kap 4 BILAGA Behandlingsrekommendationer Organbevarande behandling och medicinska insatser efter döden GBG - 2023](#)

□ Läkemedelsordinationer vid OBB

- Solu-Medrol 15 mg/kg iv (max 1g), engångsdos vid förmodad inklämning och cirk instabilitet eller senast vid dödförklaring.
- Sätt in/byt till Meronem 0,5-1 g x 3 iv efter genomodling (om ingen kontraindikation eller andra skäl föreligger).

□ Utredning av donationsviljan

Lämplig tidpunkt för utredning av donationsviljan (donationsregistret + donationskort + samtal med anhöriga) varierar. Sedan maj 2018 (SFS 2018:307) får man efter dokumenterat brytpunktsbeslut (alltså innan patienten är dödförklarad) eftersöka känd vilja i donationsregistret.

Ofta bra med upprepade anhörigsamtal. Anhöriga bör ha landat i faktum att deras närstående kommer att avlida innan donationsfrågan tas upp. Hjälp kan fås i rutinen [Utredning av donationsviljan](#). Ha alltid sjuksköterskan med, helst också undersköterskan. Yngre kollega med? Lämna telefoner. När donationsviljan är klarlagd fyll i "[Journalhandling för donationsingrepp på avlidna](#)"

[De viktiga samtalen: vad innebär "donation"?](#) Vet de anhöriga det? Räddar liv! Känner de anhöriga till den avlidnes vilja? Kan de tolka den? Det är den avlidnes vilja som gäller. "Förmodat samtycke" gäller om viljan är okänd. Fråga särskilt om hornhinnedonation.

Ta ställning till om polisen behöver kontaktas (se nedan).

□ Donatorskaraktärisering

Påbörja [donatorskaraktärisering](#). Meddela koordinator på tel. 343 57 76. Koordinator frågar om: ålder, kön, längd, vikt, blodgrupp, diagnos, tidigare sjukdomar, malignitet, missbruk, rökning, riskgrupp för blodsmitta, hemodynamik, hur lång HLR vid hjärtstopp, LUCAS tid, respiration, lab.

□ Remisser för organutredning

IVA skriver alla remisser för organutredning enl. kirurgens önskemål. Färdiga DT thorax/DT buk remisser finns i AGFA, "*DT-thorax/buk utan och med kontrast, flerfas, multiorgandonation i narkos*". Kostnadsställe: Bakavdelningen. För coronarangio ring PCI-operatör som op-anmäler i Orbit, samt ring thoraxanestesi för narkos under undersökningen. Provtagning görs enligt [Donation - provtagning](#)

Glöm inte att hornhinnor kan doneras även om övriga organ inte är medicinskt lämpliga. Ring Hornhinnebanken 343 31 18 (eventuellt telefonsvarare) och lämna meddelande.

Klinisk diagnostik x 2

Informera anhöriga om varför diagnostik görs. Ev är anhöriga med. Informera om spinala reflexer innan undersökning. Ta med yngre kollega? Skapa lugn på salen när diagnostik utförs.

Alltid [Klinisk diagnostik](#) x 2 även om den blir inkomplett och senare cerebral angio planeras. Rekrytera efter apnétestet! Det finns fallgropar i diagnostiken t.ex. ansiktstrauma, facialis pares, hög halskotpelarskada, pacemaker, sick sinus, kronisk hyperkapni m.m. Kontakta donationsansvarig läkare vb. Kontakta Donationslinjen vb 031-342 62 15. Socialstyrelsens nationella kunskapsstöd [Fastställa döden med direkta kriterier](#)

Cerebral angiografi x 2 vid vissa tillfällen

Vid följande tillfällen:

- Metabol eller farmakologisk påverkan (obs lever/njursvikt)
- Isolerad påverkan hjärnstam eller isolerad process bakre skallgrop
- Temp < 35 grader
- Det har inte varit möjligt att genomföra alla delar i de kliniska neurologiska undersökningarna
- Total hjärnfarkt av oklar orsak

Om patienten kommer utifrån regionen kontrollera följande (se [Riktlinje](#))

4. Att två klinisk diagnostik är genomförda.
5. Att anhöriga är informerade om varför patienten flyttas och att utredningen om patientens donationsvilja är slutförd.
6. Att polisen är kontaktad (och har godkänt donation) i de fall det är aktuellt.
Se sida 2.

Kostnadsställe: Bakavdelning. Fyll i klockslag för dödförklaring på protokollet för klinisk diagnostik.

Dödförklaring

- Fyll i dödsbevis i Intygsmodulen, Melior. Notera i Melior datum och klockslag för dödförklaring. Meddela anhöriga att patienten är dödförklarad.

- Fyll i "[Journalhandling för donationsingrepp på avlidna](#)"

Fortsatt utredning om patienten är en lämplig donator

Slutför donatorskaraktärisering

Fortlöpande kontakt med koordinator tel. 343 57 76. Meddela alla förändringar i status. Noggrann genomgång av donatorskaraktäriseringen med koordinator. Glöm inte hudinspektion helkropp. Transplantationskirurg bestämmer slutligen om patienten är medicinskt lämplig. Det finns få absoluta kontra-indikationer. Fråga koordinator så du vet inför anhörigsamtal vad "vävnad för annat medicinskt ändamål" innebär.

Poliskontakt vid behov

Vid följande dödsfall SKA polisen kontaktas:

- Om ett dödsfall har eller kan ha orsakats av yttre påverkan (skada eller förgiftning) genom olycksfall, suicid eller vid misstanke om brott.
- Om ett dödsfall kan misstänkas ha samband med fel och försummelse i hälso- och sjukvården.

Försök få kontakt dagtid. Det är polisen som bestämmer om rättsmedicinsk obduktion och, tillsammans med rättsmedicin, om det därmed finns hinder för organdonation. Dagtid "Dödsfallsgruppen" 010-565 28 85. Jourtid Jourkommisarie 010-565 34 30. OBS! Kontakta polisen igen när kroppen är åter efter uttags-op. IVA/bakavdelning beslutar om och remitterar för klinisk obduktion, se [Avliden rutiner](#).

Meddela anhöriga om patienten är lämplig organdonator

Om patienten inte är lämplig donator: förklara varför (medicinskt eller polisveto).

Om patienten är lämplig donator:

- Informera om ev vidare utredningar som kan ändra beslutet om medicinsk lämplighet, transplantationskirurg tar beslut. Informera om att utredningarna tar tid och om 24-timmarsregeln.
- Informera om ev rättsmedicinsk obduktion.
- Glöm inte att fråga om man får omhänderta "vävnad för annat medicinskt ändamål"
- Informera om och rekommendera avsked på CIVA/NIVA efter donationsoperationen.

- Informera om att anhöriga kommer kallas för uppföljningssamtal.
- Fyll i beslutet om donation i "[Journalhandling för donationsingrepp på avlidna](#)"

☐ Kontrollera att alla formulär är ifyllda

7. "Journalhandling för donationsingrepp på avlidna"
8. Donatorskaraktärisering
9. Klinisk diagnostik
10. Cerebral angiografi
11. Dödsbevis (behöver inte medfölja till uttagsop)

Relaterad information

DOSS, Donationsspecialiserad Sjuksköterska 031-342 3677

Donationslinjen, Donationsspecialiserad Läkare 031-342 6215

[Region Sahlgrenska \(Västra, Norra, Syd-Östra\) | Donationsguiden](#)

[Fastställa döden med direkta kriterier](#)

[Nationell donationspärm](#)

[CIVA Sharepoint-Donation](#)

[NIVA Sharepoint -Donation](#)

Arbetsgrupp

Pia Löwhagen Hendén, R DAL, AnOpIVA Sahlgrenska

Ingrid Thornberg Liljefors, DAL CIVA, AnOpIVA Sahlgrenska

Jane Hayden VÖL DAL NIVA, AnOpIVA Sahlgrenska

Christian Johansson DAS NIVA, AnOpIVA Sahlgrenska

Linda Sandström Tim DAS CIVA, AnOpIVA Sahlgrenska

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård
Sahlgrenska, Neurointensivvårdsavdelning, Central
intensivvårdsavdelning, Avdelning 22 postoperativ intensivvård

Innehållsansvar: Pia Löwhagen Hendén, (pialo3), Överläkare

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-2589

Version: 4.0

Giltig från: 2025-11-11

Giltig till: 2027-06-04